

Pomorze
Zachodnie

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

Zasady dotyczące wykazywania oraz monitorowania dochodów
związanych z realizacją projektów w ramach Regionalnego Programu
Operacyjnego

Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Załącznik nr 7 do umowy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa
Zachodniopomorskiego 2014 – 2020

Oś Priorytetowa 1 Gospodarka, Innowacje, Nowoczesne Technologie
Działanie 1.2 Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach

Nabór nr RPZP.01.02.00-IZ.00-32-001/16

Wersja 1.0

Szczecin, 2016

Spis treści

Wykaz skrótów.....	3
Słownik pojęć.....	3
Rozdział 1 Podstawy prawne i zakres zastosowania	4
1.1 Podstawy prawne	4
1.2 Zakres zastosowania	5
Rozdział 2 Charakterystyka dochodów w projekcie	6
2.1 Dochody wygenerowane w fazie inwestycyjnej.....	6
2.2 Dochody wygenerowane w fazie operacyjnej	7
Rozdział 3 Projekty generujące dochód operacyjny.....	8
3.1 Projekty wykorzystujące metodę luki w finansowaniu	11
3.2 Projekty wykorzystujące metodę zryczałtowanych procentowych stawek dochodów określonych w danym sektorze lub podsektorze	12
3.3 Projekty dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem	13
Rozdział 4 Monitorowanie dochodu	13
4.1 Monitorowanie dochodu w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem	15
4.1.1 Kalkulacja kosztów w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem	15
4.1.2 Metodyka wyliczenia dochodu w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem	17
4.1.3 Zasady postępowania z dochodem wygenerowanym, w projektach dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem	17
Rozdział 5 Monitorowanie kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów generujących dochód ..	17
Rozdział 6 Zmiany dochodowości projektów.....	18
6.1 Zmiany w zakresie dochodowości zgłoszone w operacyjnej fazie projektu	18
6.2 Pojawienie się nowego źródła dochodów lub wystąpienie zmiany w polityce taryfowej projektów generujących dochód, w których wartość dofinansowania została ustalona w oparciu o metodę luki w finansowaniu	20
Załącznik nr 1 Tabela monitorowania dochodu w ramach projektów dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem.....	21

Wykaz skrótów

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

IZ RPO WZ - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

PZP - ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 t.j.);

RPO WZ - Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;

SOOP - Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

Słownik pojęć

Użyte w niniejszych *Zasadach* pojęcia oznaczają:

1. beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego;
2. całkowity koszt kwalifikowalny projektu (EC) – wydatki kwalifikowalne w rozumieniu art. 65 rozporządzenia ogólnego oraz Wytycznych MliR w zakresie kwalifikowalności wydatków ponoszone do momentu ukończenia realizacji projektu. Całkowity koszt kwalifikowalny jest brany pod uwagę, przy określaniu, czy dany projekt podlega reżimowi prawnemu art. 61 rozporządzenia ogólnego, tj. czy może być uznany za projekt generujący dochód;
3. projekt – przedsięwzięcie, o którym mowa w art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej, szczegółowo opisane w dokumentacji aplikacyjnej;
4. projekt duży – zgodnie z art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013 jest to projekt o całkowitym koszcie kwalifikowalnym przekraczającym 50 mln euro. Wyjątek stanowią projekty wskazane w art. 9 pkt 7) rozporządzenia nr 1303/2013, tj. objęte celem tematycznym nr 7 *Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej*, w ich przypadku próg kwotowy wynosi 75 mln euro całkowitych kosztów kwalifikowalnych;
5. projekt hybrydowy – przedsięwzięcie realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, które polega na wspólnej realizacji projektu w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektu budowlanego lub wyposażeniu składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączonych z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem inwestycji za wynagrodzeniem. Do wyboru partnera prywatnego w celu realizacji projektu hybrydowego stosuje się odrębne przepisy;
6. rozporządzenie ogólne – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego

Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;

7. umowa o dofinansowanie – umowa zawarta między IZ RPO WZ a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierająca w szczególności warunki przekazywania i wykorzystania środków EFRR oraz inne obowiązki stron umowy, a także zawierająca co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zawarte między IZ RPO WZ a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, a także decyzja o dofinansowaniu podjęta przez IZ RPO WZ, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy wnioskodawcą jest Województwo Zachodniopomorskie;
8. wniosek o dofinansowanie (dokumentacja aplikacyjna) – dokument, w którym zawarty jest opis projektu lub przedstawione w innej formie informacje na temat projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełnienia przez ten projekt kryteriów wyboru projektów, składany przez wnioskodawcę ubiegającego się o dofinansowanie na realizację projektu na formularzu określonym przez IZ RPO WZ; za integralną część wniosku o dofinansowanie uznaje się wszystkie jego załączniki;
9. wnioskodawca – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 28 ustawy wdrożeniowej;
10. wskaźnik „luki w finansowaniu”- w przypadku projektów generujących dochód, dla których istnieje możliwość określenia przychodu z wyprzedzeniem, jest to ta część zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych na realizację projektu, która nie jest pokryta sumą zdyskontowanych dochodów z projektu. Wyraża się ją w procentach, w odniesieniu do wartości tych nakładów;
11. zryczałtowana procentowa stawka dochodów – wskaźnik wyrażający stosunek zdyskontowanych dochodów DNR do zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych (DIC), w projekcie typowym dla danego sektora, podsektora lub typu, stosowany celem obliczenia poziomu dofinansowania dla projektu lub też osi priorytetowej bądź działania.

Rozdział 1 Podstawy prawne i zakres zastosowania

1.1 Podstawy prawne

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu

- Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwane dalej rozporządzeniem ogólnym;
2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L 138/5 z 13.05.2014);
 3. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U.UE.L.2014.187.1 z dnia 2014.06.26);
 4. Ustawę z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 217 t.j., ze zm.), zwaną dalej ustawą wdrożeniową;
 5. Ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 t.j., ze zm.).

Ponadto, niniejsze *Zasady* są zgodne z następującymi dokumentami:

1. Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 10 kwietnia 2015 r. (zwane dalej Wytycznymi MliR w zakresie kwalifikowalności wydatków);
2. Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020 z dnia 18 marca 2015 r.

1.2 Zakres zastosowania

1. Przedmiotowy dokument określa zasady dotyczące wykazywania i monitorowania dochodów związanych z realizacją projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.
2. W treści niniejszych *Zasad* wskazano jednocześnie sposoby określania maksymalnej wysokości dofinansowania w oparciu o metodę luki w finansowaniu oraz metodę zryczałtowanych procentowych stawek dochodów mające zastosowanie do projektów generujących dochód, zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego.
3. W poniższych zapisach określono także kwestie monitorowania kosztów kwalifikowalnych w projektach spełniających kryteria art. 61 rozporządzenia ogólnego.
4. Niniejsze *Zasady* nie odnoszą się do projektów hybrydowych oraz projektów dużych.

Rozdział 2 Charakterystyka dochodów w projekcie

2.1 Dochody wygenerowane w fazie inwestycyjnej

1. Dochody wygenerowane w fazie inwestycyjnej są to dochody uzyskane podczas realizacji projektu (do czasu jego ukończenia), które nie zostały wzięte pod uwagę w czasie jego zatwierdzenia, wygenerowane wyłącznie w związku z jego wdrażaniem, niebędące wynikiem działalności operacyjnej projektu i co do zasady niemożliwe do przewidzenia przez wnioskodawcę na etapie składania wniosku o dofinansowanie.
2. Do tego typu dochodu zalicza się przede wszystkim wpływy z tytułu sprzedaży, np. zdemontowanej stolarki okiennej w budynku przebudowanym ze środków RPO WZ, złomu powstałego z rozbiórki obiektów przebudowanych z funduszy RPO WZ, drewna z drzew i krzewów lub ziemi wykopanej w celu przygotowania terenu pod inwestycję finansowaną ze środków RPO WZ.
3. Za dochód nie uznaje się wadium wpłacanego przez podmiot ubiegający się o realizację zamówienia publicznego na podstawie ustawy PZP, zatrzymanego w przypadku wycofania oferty, kar umownych (w tym kar za odstąpienie od umowy i kar za opóźnienie), zatrzymanych kaucji zwrotnych (rozumianych jako sumy pieniężne złożone jako gwarancja dotrzymania zobowiązania) oraz ulg z tytułu terminowego odprowadzania składek do ZUS/US.
4. Dochody, o których mowa w punkcie 2 należy wykazać nie później niż w momencie złożenia wniosku o płatność końcową. Dochody te pomniejszają wydatki kwalifikowalne projektu.
5. W przypadku, gdy nie wszystkie koszty w ramach projektu są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie (z zastrzeżeniem sytuacji, gdy możliwe jest bezpośrednie przyporządkowanie) do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych wydatków projektu.
6. W przypadku gdy dochód związany z projektem został osiągnięty przy współudziale kosztów ponoszonych poza projektem i możliwe jest określenie udziału kosztów realizacji projektu w osiągnięciu tego dochodu, należy pomniejszyć wydatki kwalifikowalne o ten udział.
7. Płatności otrzymane przez beneficjenta w przypadkach wskazanych w punkcie 3 nie pomniejszą wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.
8. Dochodów opisanych w punkcie 2 nie wykazuje się w ramach projektów:
 - 1) objętych zasadami pomocy publicznej,
 - 2) objętych kwotami ryczałtowymi lub stawkami jednostkowymi z zastrzeżeniem uwzględnienia dochodu ex ante,
 - 3) dla których łączne koszty kwalifikowalne nie przekraczają wyrażonej w zł równowartości 50 000 euro, przeliczonej na zł zgodnie z kursem wymiany euro/zł, stanowiącym średnią arytmetyczną kursów publikowanych na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie, aktualnym na dzień ogłoszenia konkursu w przypadku projektów konkursowych lub na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku projektów pozakonkursowych.
9. Odsetki bankowe z tytułu przechowywania na rachunku bankowym środków zaliczki należy zwrócić IZ RPO WZ. Powyższych odsetek nie wykazuje się we wniosku o płatność jako dochodu

w projekcie. Od jednostek samorządu terytorialnego, na mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, nie jest wymagany zwrot środków z tytułu odsetek bankowych.

2.2 Dochody wygenerowane w fazie operacyjnej

1. **Dochód wygenerowany w fazie operacyjnej** jest to dochód wygenerowany po zakończeniu projektu, czyli uzyskiwany w fazie eksploatacji inwestycji, rozumiany jako wpływy środków pieniężnych z bezpośrednich wpłat dokonywanych przez użytkowników za towary lub usługi zapewniane przez daną operację, jak np. opłaty ponoszone bezpośrednio przez użytkowników za użytkowanie infrastruktury (sprzedaż biletów, wynajem pomieszczeń), sprzedaż lub dzierżawę gruntu lub budynków lub opłaty za usługi, pomniejszone o wszelkie koszty operacyjne i koszty odtworzenia wyposażenia krótkotrwałego poniesione w okresie odniesienia.
2. **Okres odniesienia** powinien odzwierciedlać okres życia ekonomicznego projektu planowanego do dofinansowania z RPO WZ, czyli obejmować zarówno fazę inwestycyjną, jak i operacyjną. Jako punkt odniesienia przyjmuje się zalecane przez Komisję Europejską referencyjne okresy odniesienia dla poszczególnych sektorów, określone w załączniku nr I do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014 z 3 dnia marca 2014 r.:

Sektor	Okres odniesienia określony przez IZ RPO WZ (w latach)
Kolej	30
Zaopatrzenie w wodę i usługi sanitarne	30
Drogi	25
Gospodarowanie odpadami	25
Porty i porty lotnicze	25
Transport miejski	30*
Energia	25
Badania i innowacje	15
Infrastruktura biznesu	15
Pozostałe sektory	15

* - w przypadku projektów polegających na zakupie taboru rekomendowany okres odniesienia może wynieść 8 lat

3. Do dochodu wygenerowanego w fazie operacyjnej zalicza się także oszczędności kosztów działalności osiągnięte przez operację, chyba że są one skompensowane równoważnym zmniejszeniem dotacji na działalność.
4. Pojęcie dochodu wygenerowanego w fazie operacyjnej zależne jest także od charakteru projektu generującego dochód:
 - 1) dla projektów, dla których istnieje możliwość określenia w okresie odniesienia przychodu z wyprzedzeniem, jest to różnica między wartością bieżącą przychodów oraz wartością bieżącą kosztów operacyjnych (w tym nakładów odtworzeniowych, jeśli dotyczy). Jeżeli różnica ta jest dodatnia, zdyskontowany dochód należy powiększyć o zdyskontowaną

wartość rezydualną. Dla tych projektów istnieją wystarczające dane oraz doświadczenie wynikające z realizacji podobnych inwestycji, umożliwiające oszacowanie dwóch głównych czynników mających wpływ na wysokość przychodu generowanego przez te projekty, tzn. wielkości popytu na dobra lub usługi dostarczane przez projekt oraz stosowanych za ich udostępnienie taryf.

- 2) dla projektów, dla których nie można obiektywnie określić przychodu z wyprzedzeniem, jest to różnica pomiędzy rzeczywistymi przychodami wygenerowanymi w okresie realizacji projektu oraz 3 lat od zakończenia operacji lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, który z terminów nastąpi wcześniej, a rzeczywistymi kosztami operacyjnymi projektu poniesionymi w powyższym okresie. Główną przyczyną uniemożliwiającą określenie przychodu na etapie wniosku o dofinansowanie (ex ante) jest najczęściej innowacyjny charakter realizowanego projektu, pociągający za sobą brak danych bądź wcześniejszego doświadczenia z projektów podobnego rodzaju, które pozwoliłyby na wiarygodne oszacowanie popytu na dobra i usługi dostarczane przez projekt (popyt w tym przypadku generowany jest przez samą innowację).
5. Transfery na rzecz projektu z krajowego systemu ubezpieczeń (np. z Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ)) mogą zostać uznane za przychód w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia ogólnego tylko w przypadku, gdy stanowią odpłatność za usługę świadczoną bezpośrednio na rzecz podmiotu przekazującego transfer. W przypadku transferu z NFZ taka sytuacja będzie miała miejsce np. w sytuacji, gdy przykładowo, w ramach projektu na rzecz funduszu świadczone są usługi o charakterze badawczym (w zakresie statystyki). Przychodu nie stanowią natomiast takie transfery, które są przekazywane przez fundusz na rzecz projektu w zamian za usługi medyczne świadczone na rzecz pacjentów opłacających odpowiednią składkę zdrowotną.
6. Dopłat do biletów ulgowych (np. komunikacji miejskiej) ze środków publicznych nie należy traktować jako przychód w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, ponieważ instytucja przekazująca je na rzecz beneficjenta projektu nie jest bezpośrednim użytkownikiem usług zapewnianych przez projekt.

Rozdział 3 Projekty generujące dochód operacyjny

1. Projekty generujące dochód to projekty dofinansowane ze środków EFRR, które generują dochód w fazie operacyjnej, po zamknięciu fazy inwestycyjnej, tj. korzystanie z tych projektów podlega opłatom bezpośrednio ponoszonym przez korzystających oraz wszelkie projekty pociągające za sobą:
 - sprzedaż gruntów lub budynków,
 - dzierżawę gruntów,
 - najem budynków,
 - wszelkie inne odpłatne świadczenia, dla których wartość bieżąca przychodów przewyższa wartość bieżącą kosztów operacyjnych w danym okresie referencyjnym.

2. Pojęcie „projekt generujący dochód” należy traktować jako tożsame z używanym w rozporządzeniu ogólnym pojęciem „operacji generującej dochód po ukończeniu”.
3. Zgodnie z art. 61 ust. 7 oraz art. 61 ust. 8 rozporządzenia ogólnego do kategorii **projektów generujących dochód nie zalicza się**:
 - 1) operacji, których całkowity kwalifikowalny koszt przed zastosowaniem art. 61 ust. 1-6 rozporządzenia ogólnego nie przekracza 1 mln euro,
 - 2) operacji, dla których wydatki publiczne przyjmują postać kwot ryczałtowych lub standardowych stawek jednostkowych,
 - 3) operacji, dla których wsparcie w ramach programu stanowi:
 - a) pomoc de minimis,
 - b) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa dla MŚP, gdy stosuje się limit w zakresie dopuszczalnej intensywności lub kwoty pomocy państwa,
 - c) zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa, gdy przeprowadzono indywidualną weryfikację potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy państwa (pomocy publicznej).
4. Projekty wskazane w punkcie 3.3 mogą być uznane za projekty generujące dochód, w przypadku gdy przepisy krajowe tak stanowią.
5. Wyłączenie o którym mowa w punkcie 3.3 c) będzie miało zastosowanie zwłaszcza dla realizacji projektów przez dużych przedsiębiorców, jeżeli dokonana zostałaby indywidualna weryfikacja potrzeb w zakresie finansowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi pomocy, gdy wielkość pomocy obliczana będzie jako różnica między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji.
6. Projektem generującym dochód może być także projekt, którego całkowity koszt kwalifikowalny nie przekracza progu 1 mln euro, o ile IZ RPO WZ zawrze go w priorytecie lub działaniu RPO WZ, dla którego maksymalny poziom dofinansowania został ustalony przy zastosowaniu metody zryczałtowanych procentowych stawek dochodów.
7. W sytuacji, gdy beneficjent (np. gmina) realizuje projekt polegający na termomodernizacji budynku publicznego (np. szkoły) i – w związku z powstałymi w wyniku projektu oszczędnościami kosztów operacyjnych (w tym przypadku kosztów ogrzewania) – dotacja na działalność operacyjną w danym roku zostaje obniżona o kwotę ww. oszczędności wygenerowanych w danym roku, przedmiotowy projekt nie stanowi projektu generującego dochód w myśl art. 61 ust. 1 rozporządzenia ogólnego.
8. W celu ustalenia, czy całkowity koszt kwalifikowalny danego projektu przekracza próg 1 mln euro, należy zastosować kurs wymiany euro/zł, stanowiący średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie.
9. Wydatki kwalifikowalne projektu generującego dochód są z góry pomniejszane z uwzględnieniem potencjału generowania dochodów przez dany projekt w konkretnym okresie odniesienia (okresie referencyjnym) obejmującym zarówno realizację projektu, jak i okres po jego ukończeniu.

10. W odniesieniu do projektów objętych zasadami pomocy publicznej, każdy przypadek występowania pomocy należy ocenić indywidualnie pod kątem tego, czy wpisuje się w sytuację opisaną w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego, tj. „Indywidualnej weryfikacji potrzeb w zakresie finansowania”. Jakakolwiek forma pomocy publicznej, w przypadku której konieczne jest indywidualne zbadanie potrzeb w zakresie finansowania będzie spełniała przedmiotowy warunek, o ile wymóg takiego badania wynika wprost z przepisów w zakresie pomocy publicznej. Komisja Europejska wskazała, które z powyższych form pomocy publicznej korzystają z wyłączenia wskazanego w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego, a które nie. Poniższa tabela prezentuje przedmiotowe stanowisko Komisji Europejskiej.

Lp.	Artykuł rozporządzenia nr 651/2014	Nazwa formy pomocy	Czy korzysta z wyłączenia wskazanego w art. 61 ust. 8 lit. c) rozporządzenia ogólnego?
1.	36 ust. 5	Pomoc inwestycyjna umożliwiającą przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych	NIE
2.	37 ust. 3	Pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych	NIE
3.	38 ust. 3	Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	NIE
4.	40 ust. 4	Pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji	NIE
5.	41 ust. 6	Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	NIE
6.	46 ust. 2	Pomoc inwestycyjna na zakład produkcyjny w ramach efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych i chłodniczych	NIE
7.	46 ust. 6	Pomoc inwestycyjna na sieci dystrybucji w ramach efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych i chłodniczych	TAK
8.	47 ust. 7	Pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów	NIE
9.	48 ust. 5	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	TAK
10.	53 ust. 6	Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego	TAK
11.	55 ust. 10	Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną	TAK
12.	56 ust. 6	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	TAK

11. Odnosząc się do pomocy publicznej udzielanej w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej, należy stwierdzić, że rozporządzenie nr 651/2014 nie przewiduje mechanizmu, który można uznać za formę indywidualnej weryfikacji potrzeb w zakresie finansowania.

12. W ramach realizacji projektów dochody operacyjne wykazywane są poprzez:

- 1) określenie potencjalnych dochodów w dokumentacji aplikacyjnej za pomocą zastosowania zryczałtowanej stawki procentowej dla danego typu projektu, albo
- 2) określenie potencjalnych dochodów w dokumentacji aplikacyjnej za pomocą obliczenia bieżącej wartości dochodu z projektu, z uwzględnieniem właściwego okresu odniesienia, albo spodziewanej rentowności, biorąc pod uwagę zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”,
- 3) gdy nie ma możliwości obiektywnego oszacowania dochodów z wyprzedzeniem zgodnie z ww. metodami, dochód wytworzony w okresie 3 lat od zakończenia projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, która data jest wcześniejsza, podlega zwrotowi przez beneficjenta i jest odliczany od wydatków deklarowanych do KE.

3.1 Projekty wykorzystujące metodę luki w finansowaniu

1. Metoda luki w finansowaniu obejmuje analizę finansową stanowiącą podstawę do wyliczenia wartości wskaźnika luki w finansowaniu, umożliwiającego oszacowanie wysokości dofinansowania z RPO WZ dla projektów generujących dochód.
2. Obliczenie wysokości dofinansowania dla projektów generujących dochód w oparciu o metodę luki w finansowaniu składa się z następujących etapów:
 - 1) wyliczenie kosztu kwalifikowalnego projektu w oparciu o kosztorys – EC,
 - 2) wyliczenie wskaźnika luki w finansowaniu – R,
 - 3) wyliczenie kosztów kwalifikowalnych skorygowanych o wskaźnik luki w finansowaniu - ECR,
 - 4) wyliczenie (maksymalnej możliwej) dotacji UE – Dotacja UE.
3. Poniżej przedstawiono przykład liczbowy uwzględniania dochodu przy określaniu kwoty dofinansowania projektu z wykorzystaniem metody luki w finansowaniu:

Dla projektu polegającego na budowie nowej oczyszczalni ścieków całkowity koszt inwestycji wynosi 12 mln euro (koszt kwalifikowalny - EC: 11 mln euro, koszt niekwalifikowalny: 1 mln euro).

Wartość bieżąca przyszłych dochodów wynikających z opłat ponoszonych przez użytkowników pomniejszonych o koszty utrzymania infrastruktury oszacowano na 1,65 mln euro.

Wartość bieżąca nakładów inwestycyjnych na realizację projektu wynosi 9,5 mln euro.

Wartość rezydualna wynosi 0. Poziom dofinansowania dla osi priorytetowej, w ramach której realizowany będzie projekt wynosi 85%.

EC = 11 mln euro, DNR = 1,65 mln euro, DIC = 9,5 mln euro, Max CRpa = 85%

Wyliczenie wartości dofinansowania z funduszy UE – rozwiązanie:

– wyliczenie wskaźnika luki w finansowaniu (R)

$R = (DIC - DNR) / DIC = (9,5 \text{ mln euro} - 1,65 \text{ mln euro}) / 9,5 \text{ mln euro} = 82,63\%$

– wyliczenie kosztów kwalifikowalnych skorygowanych o wskaźnik luki w finansowaniu (ECR)

$ECR = EC * R = 11 \text{ mln euro} * 82,63\% = 9,09 \text{ mln euro}$

– wyliczenie (maksymalnej możliwej) dotacji UE (Dotacja UE):

$\text{Dotacja UE} = ECR * \text{Max CRpa} = 9,09 \text{ mln euro} * 85\% = 7,73 \text{ mln euro}$

– wyliczenie efektywnej stopy dofinansowania projektu z UE

$\text{Dotacja UE} / EC = 7,73 \text{ mln euro} / 11 \text{ mln euro} = 70,24\%$.

W podanym przykładzie zdyskontowany dochód wyniósł 1,8 mln euro. Zgodnie z zasadą przyporządkowywania dochodów *pro rata*, dochód przyporządkowany do kosztów kwalifikowalnych wynosi 1,65 mln euro, a do kosztów niekwalifikowalnych 0,15 mln euro.

3.2 Projekty wykorzystujące metodę zryczałtowanych procentowych stawek dochodów określonych w danym sektorze lub podsektorze

1. Dla projektów z wybranych sektorów lub podsektorów wprowadzone zostały zryczałtowane procentowe stawki dochodów, tzn. przyjęto, że projekty należące do danego typu, sektora lub podsektora generują określony poziom dochodów, a co za tym idzie, występuje w nich z góry określony poziom luki w finansowaniu. Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym *Określenie stawek zryczałtowanych dla projektów generujących dochód* przedstawia się następująco:

Lp.	Sektor	Stawki zryczałtowane
1.	Drogi	30 %
2.	Koleje	20 %
3.	Transport miejski	20 %
4.	Gospodarka wodna	25 %
5.	Odpady stałe	20 %

2. Obliczenie wysokości dofinansowania dla projektów generujących dochód w oparciu o metodę zryczałtowanych procentowych stawek dochodów stosowaną indywidualnie dla jednego projektu składa się z następujących etapów:
 - 1) ustalenie wysokości zryczałtowanej procentowej stawki dochodów określonej w rozporządzeniu ogólnym lub akcie delegowanym KE – FR,
 - 2) wyliczenie, w oparciu o stawkę zryczałtowaną, wskaźnika luki w finansowaniu – R,
 - 3) wyliczenie kosztów kwalifikowalnych skorygowanych o wskaźnik luki w finansowaniu – EC_R ,
 - 4) wyliczenie (maksymalnej możliwej) dotacji UE – Dotacja UE.
3. Poniżej przedstawiono przykład liczbowy uwzględniania dochodu przy określaniu kwoty dofinansowania projektu z wykorzystaniem metody zryczałtowanych procentowych stawek dochodu:

Dla projektu polegającego na budowie nowej oczyszczalni ścieków zryczałtowana stawka procentowa dochodów wynosi 25 % (sektor/podsektor: infrastruktura wodno-ściekowa), koszt całkowity inwestycji to 12 mln euro (koszt kwalifikowalny, EC: 11 mln euro, koszt niekwalifikowalny: 1 mln euro). Poziom dofinansowania dla osi priorytetowej, w ramach której realizowany będzie projekt wynosi 85%.

$FR = 25\% EC = 11 \text{ mln euro}, \text{Max CRpa} = 85\%$

Wyliczenie wartości dofinansowania z funduszy UE – rozwiązanie:

- wyliczenie wskaźnika luki w finansowaniu (R)

$$R = 100\% - FR = 100\% - 25\% = 75\%$$

- wyliczenie kosztów kwalifikowalnych skorygowanych o wskaźnik luki w finansowaniu (EC_R)

$$EC_R = EC \cdot R = 11 \text{ mln euro} \cdot 75\% = 8,25 \text{ mln euro}$$

- wyliczenie (maksymalnej możliwej) dotacji UE (Dotacja UE):

$$\text{Dotacja UE} = EC_R \cdot \text{Max CRpa} = 8,25 \text{ mln euro} \cdot 85\% = 7,01 \text{ mln euro}.$$

3.3 Projekty dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Dla wszystkich projektów, dla których nie można obiektywnie określić przychodu z wyprzedzeniem, (w których jednocześnie przychody wygenerowane w okresie realizacji projektu oraz 3 lat od zakończenia operacji lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia programu, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej, przewyższają koszty operacyjne projektu w tym okresie) maksymalny poziom dofinansowania ustala się przy zastosowaniu stopy dofinansowania określonej dla danej osi lub działania w SOOP, z zastrzeżeniem, że dochód wygenerowany przez projekt w okresie do 3 lat od zakończenia operacji lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, który z terminów nastąpi wcześniej, pomniejsza wydatki kwalifikowalne beneficjenta w wysokości proporcjonalnej do udziału wydatków kwalifikowalnych w kosztach całkowitych inwestycji oraz jest odliczany od wydatków deklarowanych Komisji Europejskiej. Przedmiotowego odliczenia należy dokonać niezależnie od tego, w jakiej fazie wdrażania projektu dochód ten został wygenerowany (inwestycyjnej czy operacyjnej). Dotyczy to także dochodów inwestycyjnych.
2. Poniżej przedstawiono przykład liczbowy ustalania kwoty zwrotu dochodu:
 - ustalenie kwoty wydatków kwalifikowalnych, którą należy odliczyć od wydatków deklarowanych:
$$100 \cdot (900/1\ 000) = 90$$
, gdzie:
 - dochód wygenerowany przez operację wynosi 100 zł,
 - koszty całkowite inwestycji wynoszą 1 000 zł, w tym 900 zł to koszty kwalifikowalne,
 - zatem, od wydatków deklarowanych należy odliczyć kwotę 90 zł;
 - ustalenie kwoty, która powinna być zwrócona przez beneficjenta:
$$90 \cdot 85\% = 76,5$$
, gdzie:
 - poziom dofinansowania w ramach projektu wynosi 85% kosztów kwalifikowalnych,
 - wysokość zwrotu powinna wynieść 76,50 zł.

Rozdział 4 Monitorowanie dochodu

1. Tryb monitorowania dochodu zależy jest od metody, w oparciu o którą ustalony został poziom dofinansowania dla projektu na etapie składania dokumentacji aplikacyjnej.
2. W odniesieniu do projektów generujących dochód, w przypadku których poziom dofinansowania określono w oparciu o **metodę luki w finansowaniu**:

- 1) monitorowanie dochodu stosuje się jedynie w odniesieniu do fazy inwestycyjnej projektu,
 - 2) dochód uzyskany w fazie inwestycyjnej, pochodzący ze źródeł nieuwzględnionych przy sporządzaniu analizy finansowej na potrzeby ustalenia poziomu dofinansowania danego projektu, odejmuje się od kwalifikowalnych wydatków projektu, nie później niż we wniosku o płatność końcową, z zastrzeżeniem, iż – zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego – nie wszystkie przychody beneficjenta będą mogły zostać zakwalifikowane jako dochód,
 - 3) nie ma konieczności monitorowania dochodu tego typu projektów w fazie operacyjnej. Wyłączenie to odnosi się zarówno do sytuacji, gdy faktycznie generowane dochody odbiegają od przyjętych założeń, jak również do przypadku pojawienia się nowych źródeł dochodów nie uwzględnionych w analizie finansowej lub istotnych zmian w polityce taryfowej stosowanej w projekcie,
 - 4) jeżeli zostanie wykazane (np. w wyniku przeprowadzenia kontroli trwałości projektu), iż beneficjent na etapie analizy finansowej, w celu zmaksymalizowania dotacji UE, celowo nie doszacował dochodu generowanego przez projekt w fazie operacyjnej lub celowo przeszacował koszty inwestycyjne projektu, sytuację taką można traktować jako nieprawidłowość, do której zastosowanie będą miały art. 143 i nast. rozporządzenia ogólnego. Podobnie należy potraktować sytuację wykrycia przez kontrolę nieodjętego od wydatków kwalifikowalnych dochodu wygenerowanego w fazie inwestycyjnej, o ile wykrycie nastąpiło po złożeniu wniosku o płatność końcową,
 - 5) w przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
3. W przypadku projektów generujących dochód, dla których poziom dofinansowania określono poprzez zastosowanie zryczałtowanych procentowych stawek dochodów całość dochodów wygenerowanych w czasie realizacji (w fazie inwestycyjnej) i po ukończeniu danej operacji (w fazie operacyjnej) uznaje się za uwzględnione poprzez zastosowanie stawki zryczałtowanej, wobec czego dochód nie jest monitorowany.
4. W odniesieniu do projektów generujących dochód, dla których nie można obiektywnie określić przychodu z wyprzedzeniem:
- 1) należy objąć procedurą monitorowania dochody generowane w fazie operacyjnej i inwestycyjnej,
 - 2) dochód wygenerowany w okresie realizacji oraz 3 lat od zakończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej) lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia Programu, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej, należy odliczyć od wydatków deklarowanych Komisji. Przedmiotowego odliczenia należy dokonać niezależnie od tego, w jakiej fazie wdrażania projektu dochód ten został wygenerowany (inwestycyjnej czy operacyjnej). Dotyczy to także dochodów inwestycyjnych,

- 3) wymiar dochodu podlegającego zwrotowi powinien być proporcjonalny do udziału kosztów kwalifikowalnych w kosztach całkowitych inwestycji oraz do udziału współfinansowania z RPO WZ w kosztach kwalifikowalnych,
- 4) w przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztu inwestycji.
5. W ramach projektów generujących dochód wyłącznie podczas wdrażania (wyłącznie w fazie inwestycyjnej), tj. spełniających warunki określone w art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego:
 - 1) kwalifikowalne wydatki są pomniejszane o dochód uzyskany w fazie inwestycyjnej, nie później niż w momencie złożenia przez beneficjenta wniosku o płatność końcową, z zastrzeżeniem, iż – zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego – nie wszystkie przychody beneficjenta będą mogły zostać zakwalifikowane jako dochód,
 - 2) jeśli dochód projektu zostanie zidentyfikowany na etapie uniemożliwiającym pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych podlegających refundacji, dochód ten podlega zwrotowi przez beneficjenta,
 - 3) w przypadku gdy nie wszystkie koszty inwestycji są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany pro rata do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych części kosztów inwestycji.

4.1 Monitorowanie dochodu w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Beneficjenci niepodlegający wyłączeniu z ust. 7-8 art. 61 rozporządzenia ogólnego, w trakcie realizacji projektu oraz w okresie do 3 lat od ukończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu) zobowiązani są do informowania o przychodach oraz kosztach związanych z funkcjonowaniem projektu w podziale na poszczególne źródła.
2. Beneficjenci powinni przekazywać ww. informacje monitorujące projekt raz w roku, w terminie określonym przez IZ RPO WZ w formie tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.
3. Pierwsza informacja monitorująca powinna zostać przekazana w roku następującym po roku powstania pierwszych przychodów lub kosztów.
4. W oparciu o informacje uzyskane w trakcie monitoringu IZ RPO WZ weryfikuje, czy projekt generuje dochód w myśl art. 61 Rozporządzenia ogólnego, tj. czy bieżąca wartość rzeczywistych przychodów w rozumieniu art. 61 ust. 1 Rozporządzenia ogólnego przewyższa bieżącą wartość rzeczywistych kosztów projektu. Poprawność kalkulacji kosztów projektu oraz rzetelność rejestrowania przychodów będą weryfikowane przez IZ RPO WZ.

4.1.1 Kalkulacja kosztów w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Koszty (w szczególności w projektach B+R) dzielą się na:

- koszty realizacji projektu, czyli wszystkie koszty niezbędne do realizowania projektu (m.in. koszty personelu, aparatury i sprzętu, budynków i gruntów, badań wykonywanych na podstawie umowy, wiedzy i patentów, dodatkowe koszty ogólne i inne koszty operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i podobnych produktów);
 - koszty operacyjne, czyli wszystkie koszty związane z bieżącą działalnością i eksploatacją aktywów wytworzonych w ramach projektu.
2. Koszty operacyjne definiowane są jako wydatki pieniężne niemające charakteru inwestycyjnego, przeznaczone na bieżącą działalność i eksploatację aktywów wytworzonych w ramach projektu. Koszty te obejmują:

- koszty eksploatacji i utrzymania (wynagrodzenia, materiały, usługi, media),
- koszty administracyjne i ogólne,
- koszty związane ze sprzedażą i dystrybucją (w tym koszty poniesione w związku z procesem komercjalizacji np. wycena wartości niematerialnych i prawnych),
- nakłady odtworzeniowe,
- zmiany w kapitale obrotowym netto¹,
- podatki dochodowe i inne podatki bezpośrednie, jeżeli stanowią rzeczywisty wydatek beneficjenta.

W kalkulacji kosztów operacyjnych nie bierze się pod uwagę pozycji niepowodujących wydatku pieniężnego, nawet jeśli są to pozycje zwykle włączone do rachunku przedsiębiorstwa (bilans oraz rachunek zysków i strat), tj.:

- amortyzacji,
 - rezerw na nieprzewidziane wydatki, kosztów kapitałowych (np. odsetki od kredytów).
3. Beneficjent powinien rejestrować przedmiotowe koszty, rzetelnie wyliczając wartości związane z prowadzeniem projektu. Koszty należy dokumentować za pomocą faktur lub równoważnych dokumentów księgowych. W przypadku kosztów ponoszonych przez beneficjenta na rzecz całej jednostki, a związanych z projektem w niewielkim stopniu (media, koszty administracyjne) należy dokonać wyliczenia miarodajnego współczynnika rozliczania (w proporcji odpowiadającej rzeczywistemu podziałowi innej kategorii kosztowej, dla której jest możliwy dokładny podział, np. kosztów płac) lub określenia wartości ryczałtowej danego rodzaju kosztów.
4. Koszty operacyjne ponoszone są niekiedy już w trakcie realizacji projektu i ich wartość powinna zostać uwzględniona przy wyliczaniu kwoty dochodu. Wszystkie koszty związane z utrzymaniem trwałości projektu powinny zostać uwzględnione przy wyliczaniu kwoty dochodu, w tym koszty związane z utrzymaniem nowych miejsc pracy (EPC), nowych etatów badawczych, koszty rozpowszechniania wiedzy uzyskanej w wyniku badań.

¹ Jako zmiany w kapitale obrotowym netto należy rozumieć zmiany w wysokości zapasów, należności krótkoterminowych oraz zobowiązań krótkoterminowych bezpośrednio związane z eksploatacją projektu.

4.1.2 Metodyka wyliczenia dochodu w projektach, dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Dochód generowany przez projekt oznacza różnicę pomiędzy przychodami wygenerowanymi w ramach projektu, a rzeczywistymi kosztami ponoszonymi w trakcie realizacji i w okresie 3 lat po ukończeniu operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu):

dochód = suma przychodów - suma kosztów

2. Przedstawione wyliczenie powinno być dokonane w skali całego projektu. Beneficjent rejestruje wszystkie przychody w projekcie, a następnie od ich sumy odejmuje sumę wszystkich kosztów projektu. Nie dokonuje się zatem opisanego działania za każdym razem kiedy uzyskany zostanie przychód - obliczenia należy dokonywać dla każdego roku realizacji i w okresie 3 lat od operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu) przy pomocy tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu.
3. Po upływie okresu 3 lat od ukończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu), IZ RPO WZ sporządza raport podsumowujący dochód uzyskany w projekcie. Przed wyliczeniem całkowitej kwoty dochodu wartości przedstawiane corocznie przez beneficjenta w informacji na temat przychodów i kosztów zostaną zaktualizowane do wartości bieżącej w okresie realizacji projektu i w okresie trwałości projektu.

4.1.3 Zasady postępowania z dochodem wygenerowanym, w projektach dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

1. Zwrotowi do IZ RPO WZ podlega kumulatywny dochód wygenerowany w okresie realizacji i w okresie do 3 lat po ukończeniu operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu).
2. Po upływie 3 lat od zakończenia operacji (zamknięcia fazy inwestycyjnej projektu) IZ RPO WZ na podstawie przedstawianych corocznie przez beneficjentów danych sporządza raport podsumowujący dochód wygenerowany w ramach projektu i określa kwotę podlegającą zwrotowi. Na tej podstawie IZ RPO WZ zwraca się do beneficjenta z wezwaniem do zwrotu środków (od środków przypadających do zwrotu z tytułu dochodu uzyskanego w projekcie nie nalicza się odsetek). Zwrotów dokonuje się do wysokości dofinansowania udzielonego na daną operację.

Rozdział 5 Monitorowanie kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów generujących dochód

1. Procedura monitorowania kosztów kwalifikowanych ma na celu weryfikację czy do momentu złożenia wniosku o płatność końcową w ramach projektu generującego dochód zmniejszyły się koszty kwalifikowalne (EC).
2. W przypadku wystąpienia sytuacji zmniejszenia kosztów kwalifikowalnych w ramach projektów generujących dochód beneficjent zobowiązany jest do ponownego obliczenia wysokości dofinansowania zgodnie ze wzorem:

Dotacja UE=EC*R*Max CRpa

3. W ramach monitorowania kosztów kwalifikowalnych weryfikacja należnej kwoty dofinansowania powinna nastąpić w określonym przez IZ RPO WZ terminie.
4. W przypadku projektów, dla których poziom dofinansowania ustalono w oparciu o metodę luki w finansowaniu, w postanowieniach umowy o dofinansowanie może zostać nałożony obowiązek pełnej rekalkulacji luki w finansowaniu **w sytuacji znaczącej zmiany całkowitych kosztów** w projekcie.
5. W sytuacji wzrostu kosztów kwalifikowalnych projektu IZ RPO WZ może wyrazić zgodę na dokonanie ponownego obliczenia wysokości dofinansowania, o ile jest to uzasadnione koniecznością zachowania trwałości finansowej projektu, z zastosowaniem trybu:
 - ponownego obliczenia wartości dofinansowania w oparciu o metodę luki w finansowaniu,
 - ponownego obliczenia wartości dofinansowania zgodnie z wzorem:

$$\text{Dotacja UE} = \text{EC} * \text{R} * \text{Max CRpa}$$

(tryb będzie miał zastosowanie również w przypadku projektów, dla których poziom dofinansowania określono z wykorzystaniem metody zryczałtowanych stawek procentowych dochodów).

6. Jeżeli oprócz sytuacji zmniejszenia kosztów kwalifikowalnych wystąpi jedna z okoliczności, o której mowa w rozdziale poprzednim, do określenia nowej wysokości dofinansowania będzie miał zastosowanie odpowiednio poprzedni rozdział.

Rozdział 6 Zmiany dochodowości projektów

6.1 Zmiany w zakresie dochodowości zgłoszone w operacyjnej fazie projektu

1. W sytuacji zmiany w zakresie dochodowości zgłoszonej w fazie operacyjnej projektu polegającej na:
 - wystąpieniu nowego źródła dochodu w projekcie, który wcześniej nie był traktowany jako generujący dochód,
 - podwyższeniu opłat za usługi świadczone w ramach projektu,

każdy przypadek należy oceniać indywidualnie, biorąc pod uwagę poniższe uwarunkowania:

- 1) należy ustalić, czy w tym przypadku nie występuje sytuacja, o której mowa w art. 71 ust. 1 lit. c rozporządzenia ogólnego, tzn. istotnej zmiany wpływającej na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów;
- 2) w przypadku, w którym nowe źródło dochodu w projekcie nie wynika bezpośrednio z jego realizacji, dochód ten wystąpiłby w identycznej skali niezależnie od tego, czy dany projekt byłby zrealizowany, czy też nie. W takiej sytuacji z pewnością nie będziemy mówili o naruszeniu zasady trwałości opisanej powyżej. W przypadku, gdyby wnioskodawca przewidział wystąpienie tego dochodu na etapie opracowania analizy finansowej i tak nie uwzględniłby go w kalkulacji luki w finansowaniu, gdyż ujęcie przyrostowe znosi przepływy pieniężne, które występują zarówno w wariantcie inwestycyjnym, jak i bezinwestycyjnym;

- 3) w przypadku, gdy w projekcie, który na etapie oceny wniosku o dofinansowanie nie zakładał pobierania opłat od użytkowników za usługi świadczone w ramach projektu, na etapie operacyjnym pojawiają się tego rodzaju opłaty, należy przyjąć, że mamy do czynienia z istotną zmianą, o której mowa w art. 71 ust. 1 lit. c rozporządzenia ogólnego, gdyż wprowadzenie odpłatności za usługi w istotny sposób wpływa na charakter operacji (jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów). W takiej sytuacji, należy przeprowadzić analizę, która ustali, czy w świetle nowych okoliczności nadal uzasadnione jest udzielenie projektowi wsparcia finansowego ze środków UE na ustalonym pierwotnie poziomie. W skrajnych przypadkach może okazać się nawet, że projekt nie powinien uzyskać dofinansowania UE, gdyż wskaźniki finansowe są na poziomie, który nie uzasadnia objęcia go wsparciem;
- 4) zgłoszeniu powinien podlegać tylko taki dochód, którego wystąpienie sprawi, że dany projekt wejdzie w reżim art. 61 rozporządzenia ogólnego. Dla przykładu:
 - w projekcie pojawił się przychód, który nie został uwzględniony na etapie wniosku o dofinansowanie, jednakże ze sporządzonej projekcji finansowej wynika, że nie będzie on przewyższał kosztów operacyjnych projektu w przyjętym okresie odniesienia. W związku z powyższym, w projekcie nie wystąpił dochód, a zatem przedsięwzięcie to nie stanowi operacji generującej dochód po ukończeniu;
 - w fazie operacyjnej projektu wystąpił dochód (przychody będą przewyższały koszty operacyjne), jednakże całkowity koszt kwalifikowalny projektu stanowi równowartość 800 000 euro. Projekt nie będzie stanowił operacji generującej dochód po ukończeniu, ponieważ jego całkowity koszt kwalifikowalny nie przekracza równowartości 1 mln euro;
- 5) w przypadku przekazania przez beneficjenta informacji o wystąpieniu dochodu operacyjnego, konieczne może okazać się dokonanie ponownego obliczenia wartości dofinansowania, biorąc pod uwagę zarówno dochód już wygenerowany, jak i szacunki co do dochodu, jaki projekt może wygenerować w przyszłości. W takiej sytuacji zastosowanie będzie miała jedna z metod obliczania wartości dofinansowania wskazanych w art. 61 rozporządzenia ogólnego, tj. metoda luki w finansowaniu, metoda zryczałtowanych procentowych stawek dochodów lub metoda właściwa dla projektów, w przypadku których nie ma możliwości obiektywnego określenia przychodu z wyprzedzeniem;
- 6) jeżeli zostanie wykazane (np. w wyniku przeprowadzonej kontroli trwałości projektu), iż beneficjent na etapie analizy finansowej, w celu zmaksymalizowania dotacji UE, celowo nie doszacował dochodu generowanego przez projekt w fazie operacyjnej lub celowo przeszacował koszty inwestycyjne projektu, sytuację taką można traktować jako nieprawidłowość, do której zastosowanie będą miały art. 143 i następne rozporządzenia ogólnego”;
- 7) w przypadkach zmian w polityce taryfowej, polegających na podwyższeniu opłat za świadczone usługi, zmiany mogą wynikać z przyczyn obiektywnych i niezależnych od beneficjenta (np. z sytuacji gospodarczej, bądź też nowych uregulowań prawnych). W niektórych przypadkach zmiana polityki taryfowej będzie wynikać z potrzeby zachowania

trwałości finansowej danego projektu. W obu ww. sytuacjach, o ile beneficjent dostarczy odpowiednie uzasadnienie wprowadzanych zmian, można przyjąć, że nie doszło do naruszenia zasady trwałości i w związku z tym nie ma konieczności rekalkulacji luki w finansowaniu.

6.2 Pojawienie się nowego źródła dochodów lub wystąpienie zmiany w polityce taryfowej projektów generujących dochód, w których wartość dofinansowania została ustalona w oparciu o metodę luki w finansowaniu

1. Konieczne może okazać się dokonanie ponownego obliczenia luki w finansowaniu. Podejście to znajdzie zastosowanie w sytuacji, gdy pojawienie się nowego źródła dochodu lub zmiana w polityce taryfowej w istotny sposób zmienia charakter projektu, jego cele lub warunki wdrażania, a co za tym idzie, narusza zasadę trwałości projektu.
2. Przestanką do ponownego obliczenia luki w finansowaniu nie będzie z pewnością zmiana poziomu dochodów wynikająca z przepisów obowiązującego prawa i zmian makroekonomicznych, niezależnych od beneficjenta.
3. Należy pamiętać, że jeśli zostanie wykazane, że beneficjent na etapie wnioskowania o dofinansowanie celowo nie doszacował dochodu generowanego w fazie operacyjnej projektu lub celowo zawyżył koszty inwestycyjne związane z projektem, sytuacja taka może zostać potraktowana jako nieprawidłowość. W takim przypadku może wystąpić konieczność zastosowania przepisów art. 143 i następnych rozporządzenia ogólnego.

Załącznik nr 1 Tabela monitorowania dochodu w ramach projektów dla których nie można określić przychodów z wyprzedzeniem

Nazwa beneficjenta:			
Numer projektu:			
Tytuł projektu:			
Data zakończenia realizacji projektu:			
Wartość wydatków niekwalifikowalnych:			
Wartość wydatków kwalifikowalnych:			
Wartość dofinansowania:			
PRZYCHODY WYGENEROWANE W PROJEKCIE WEDŁUG ŹRÓDEŁ POCHODZENIA w roku.....		KOSZTY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ i FUNKCJONOWANIEM PROJEKTU w roku.....	
Źródło przychodu	Wartość (zł)	Kategoria kosztów	Wartość (zł)
Razem:		Razem:	
Różnica pomiędzy przychodami a kosztami (uzyskany dochód) na dzień			

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego
ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 30
70-203 Szczecin

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Pomorze Zachodnie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

